CCV centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid

Quick scan: nieuwe fenomenen in het uitgaansleven

Februari 2020

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 2
1.1 Aanleiding en doelstelling 2
1.2 Methode en respons 2
1.3 Leeswijzer 3
2 RESULTATEN: ONVEILIGHEID IN HET UITGAANSLEVEN 4
2.1 Incidenten 4
2.2 Middelengebruik 4
2.3 Seksuele intimidatie 5
2.4 Ondermijning en georganiseerde criminaliteit 5
2.5 Overige trends en veiligheidsproblemen 6
3 RESULTATEN: LOKALE AANPAK EN BEHOEFTEN 7
3.1 Lokaal beleid: ervaringen en behoeften 7
3.2 Lokale praktijk: ervaringen en behoeften 8
4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 11
BIJLAGE 1 GESPREKSPARTNERS 16
BIJLAGE 2 SAMENVATTING RAPPORT TEAMALERT 17

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Lokale samenwerkingsverbanden op het gebied van veilig uitgaan (gemeente, politie en horeca) hebben sinds jaar en dag te maken met terugkerende veiligheidsproblemen in het uitgaansleven. Het gaat dan om: geweld, overlast, diefstal, alcohol- en drugsproblematiek, veiligheidsbeleving en discriminatie. Beschikbare maatregelen en beleid zijn dan ook met name gericht op deze veiligheidsproblemen.

Het CCV heeft de afgelopen jaren de ontwikkelingen op het gebied van veilig uitgaan, en de nieuwe trends die hierin naar voren komen gevolgd. Er zijn diverse 'nieuwe' veiligheidsproblemen in het uitgaansleven. Een paar voorbeelden:

- Problemen die al bestonden, maar pas recentelijk maatschappelijk en politiek aandacht krijgen. Zoals: seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven (in de horeca en in de openbare ruimte) en ondermijning (malafide horecabeveiligers, OMG's die zich manifesteren in het uitgaansleven);
- Lang bestaande problemen die steeds in een andere vorm de kop opsteken, zoals drugsgebruik. Drugsgebruik is op zich niet nieuw, maar bepaalde drugs, zoals lachgas, zijn dat wel.
- Problemen die compleet nieuw zijn voor het uitgaansleven, zoals de incidenten met nachtelijke beschietingen en explosieven bij de horecadeur.

Het CCV merkt dat gemeente, politie en bedrijfsleven behoefte hebben aan duiding van nieuwe veiligheidsproblemen in het uitgaansleven en behoefte hebben aan informatie over de (effectieve) aanpak ervan. Om die reden heeft het CCV in 2019 een quickscan uitgevoerd naar de nieuwe fenomenen op het gebied van veilig uitgaan.

Doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in de nieuwe fenomenen in het uitgaansleven met betrekking tot onveiligheid, de aanpak hiervan en de behoeften die hierbij spelen. Met als achterliggend doel veiligheidsprofessionals in het uitgaansleven (publiek en privaat) inzicht te geven in deze fenomenen en hen uit te rusten met kennis en informatie over aard, omvang en ervaringen met de aanpak tot dusver. Zodat een effectieve aanpak van nieuwe uitgaansproblemen mogelijk wordt.

1.2 METHODE EN RESPONS

Het onderzoek is gefaseerd uitgevoerd en kende de volgende activiteiten:

Focusgroepen en enquête uitgaanpubliek

Om meer te weten te komen over nieuwe veiligheidsproblemen is uitgaanspubliek in de leeftijd van 17 t/m 24 jaar gevraagd naar hun ervaringen. Wat zien zij aan nieuwe problemen en/of veranderingen in het uitgaansleven die hun weerslag hebben op de veiligheid? Hiervoor hebben jongeren uit heel Nederland in augustus 2019 aan vier focusgroepen deelgenomen. Er werden twee focusgroepen gehouden met jongeren die uitgaan in (Rand)stedelijke gebieden en twee focusgroepen met jongeren die uitgaan in landelijke gebieden. Daarbij is gestreefd naar een representatieve afspiegeling van achtergrondkenmerken als leeftijd en sekse. De resultaten uit de focusgroepen zijn met een digitale vragenlijst getoetst onder een panel van 519 jongeren. 280 daarvan hebben de vragenlijst ingevuld. Zowel de focusgroepen als de enquête zijn uitgevoerd door een bureau dat is gespecialiseerd in onderzoek onder jongeren.[1] De samenvatting van het rapport van dit gedeelte van de quickscan staat in de bijlage opgenomen.

[1] TeamAlert

Focusgroepen met lokale professionals
Professionals die tijdens uitgaansavonden werken, hebben in oktober 2019 in drie focusgroepen hun visie gegeven op de veiligheid tijdens het uitgaan (Randstad, Noord- en Zuid-Nederland). Naast politie, jongerenwerk, horecaondernemers en horecabeveiligers waren ook adviseurs OOV van gemeenten bij deze focusgroepen aanwezig.

Focusgroep met experts
De opbrengsten uit de focusgroepen met de uitgaanspraktijk (uitgaanspubliek en lokale professionals) zijn op 20 november 2019 voorgelegd aan inhoudelijk experts voor nadere duiding van de achtergronden, oorzaken, de aanpak en wat nog ontbreekt voor een goede aanpak. [2]

1.3 LEESWIJZER

De resultaten van de gesprekken met de jongeren en de professionals worden weergegeven in hoofdstuk 2 en 3:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de door jongeren en professionals ervaren (nieuwe) veiligheidsproblemen.
- Hoofdstuk 3 gaat in op de ervaringen van jongeren en professionals met de lokale aanpak en hun behoeften hierbij.

We besluiten het rapport af met conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 4.

[2] Voor een overzicht van de gesprekspartners verwijzen we naar bijlage 1.

2 RESULTATEN: ONVEILIGHEID IN HET UITGAANSLEVEN

2.1 INCIDENTEN

Het lijkt erop dat het aantal incidenten in het uitgaansleven over het algemeen afneemt, maar dat er nog steeds veel incidenten zijn. Zowel jongeren als de professionals zien vooral kleine opstootjes om zich heen.

Volgens zowel jongeren als de meeste professionals is de ernst van de incidenten toegenomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om gevechten met wapens, onder invloed van drank of drugs en/of gevechten met ernstige gevolgen waarbij hulpdiensten moeten ingrijpen. Een paar professionals geven aan dat het na een paar ernstige incidenten rustiger geworden is, nadat er extra maatregelen genomen zijn.

Jongeren zien met name opstootjes tussen groepen mannen. Professionals zien dit ook, bijvoorbeeld rond voetbalwedstrijden, vrijgezellenfeesten en feesten met een slechte reputatie. De dynamiek tussen groepen speelt een rol in het ontstaan van geweld, maar niet meer of anders dan voorheen.

Jongeren zien toenemende drukte in de horeca als belangrijke oorzaak voor opstootjes: een opeenstapeling van irritaties over het gedrang leidt tot kleine incidenten, die zichzelf doorgaans oplossen. De professionals herkennen niet dat de drukte toeneemt: het horeca-aanbod neemt af en de populariteit van evenementen is nog steeds groot. Het vermoeden bestaat dat de jongeren hun ervaring baseren op de drukke tijden en locaties van het uitgaansleven. Dus er zijn wel drukke zaken en daar zijn dan ook wel incidenten, maar daarin is geen verandering gekomen.

2.2 MIDDELENGEBRUIK

Drank blijft punt van aandacht

Alcohol is nog steeds het meest gebruikte en populairste middel in het uitgaansleven. Volgens de professionals is het alcoholprobleem veranderd in de afgelopen jaren. Zodra jongeren 18 jaar worden, gaan ze veel alcohol drinken. Ze onderschatten het effect van alcohol en kennen hun eigen grenzen niet. Volgens horeca heeft het ermee te maken dat jongeren, sinds de leeftijd voor de alcoholverkoop is verhoogd, niet of minder met alcohol zijn opgegroeid. Jongeren zoeken naar goedkope manieren om (ook buiten de horeca) te drinken, het indrinken zou daarom toenemen. Ook sociale druk speelt een rol bij alcoholgebruik volgens jongeren ('nog een shotje doen'). Wel blijkt uit onderzoek dat jongeren op latere leeftijd gaan drinken; in die zin heeft de leeftijdsverhoging van de alcoholverkoop naar 18 jaar gewerkt.

Drugs, lachgas en drogeren

Volgens jongeren is het gebruik van drugs en met name van XTC steeds meer geaccepteerd. Professionals zien ook dat drugsgebruik in het algemeen flink is toegenomen. Drugs zijn goedkoop (vooral XTC en GHB) en gemakkelijk te krijgen. Maar ook nieuwe typen experimentele drugs, die een andere uitwerking hebben, worden gebruikt. Waar drugs voorheen buiten het zicht werden gebruikt en aan het oog van toezichthouders werden onttrokken, is het uitgaanspubliek tegenwoordig de schaamte voorbij: alles wordt open en bloot gebruikt. Als jongeren 18 jaar worden, denken ze bovendien dat ze niet aangesproken kunnen worden op (hard)drugsgebruik, ook niet door de politie. Professionals waarschuwen voor de risico's van de combinatie van alcohol en cocaïne die kan leiden tot zeer agressief gedrag en totale ontremming. In dat geval zijn mensen vaak nauwelijks in bedwang te houden.

Ook lachgas vormt een groot punt van zorg. Dat lachgas de verkeersveiligheid en gezondheid in gevaar brengt, is volgens de mensen die wij spraken evident. In hoeverre het ook de veiligheid tijdens het uitgaan schaadt, is moeilijk cijfermatig te onderbouwen. Over het algemeen zijn betrokkenen van mening dat het de kans op ongecontroleerd en onvoorspelbaar gedrag vergroot. Jongeren onderschrijven dit. De indruk is dat de omvang van het gebruik en de verkoop toenemen. Voor horeca die al langere tijd lachgas verstrekken, vormt het een vaste inkomstenbron waarvan ze dus ook steeds meer afhankelijk zijn geworden. Opmerkelijk is dat de jongeren in ons onderzoek, vanwege het toenemend inzicht in de risico's van lachgas, verwachten en zelfs hopen dat lachgas op korte termijn landelijk gereguleerd, of verboden wordt[3].

De jongeren in dit onderzoek geven aan dat zij drogering met GHB veel en mogelijk zelfs vaker om zich heen zien gebeuren. Ook professionals geven aan dat het voorkomt, maar hebben naar eigen zeggen geen goed beeld van de omvang. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat het lastig te bewijzen valt. Daarbij bestaat bij hen het vermoeden dat jongeren door gebrek aan kennis soms denken dat er iets in hun drankje is gedaan, maar dat ze in werkelijkheid een 'drankje teveel' hebben gehad. Of jongeren zeggen dat er iets in hun drankje is gedaan om dit overmatige drankgebruik, en het ongewenste gedrag ten gevolge daarvan, te maskeren.

2.3 SEKSUELE INTIMIDATIE

Jonge vrouwen geven aan dat seksuele intimidatie veel voorkomt. Het gaat dan vooral om de minder ernstige vormen, zoals ongewenst aanraken of seksueel getinte opmerkingen. Voor sommigen hoort het bij het uitgaan. Ook alle professionals geven aan dat seksuele intimidatie voorkomt in het uitgaansleven en dat vooral vrouwen het slachtoffer hiervan zijn. Hoewel seksuele intimidatie van de vrouw naar de man minder voorkomt, komt dit volgens de jongeren soms voor op plekken waar vrouwen in de meerderheid zijn. Mannen melden het niet, omdat ze het idee hebben minder snel serieus te worden genomen met hun klacht.

Seksuele intimidatie is volgens de gesprekspartners geen nieuw probleem. Professionals vinden het goed dat er recent meer aandacht voor gekomen is. Want veel seksueel grensoverschrijdend gedrag wordt nog steeds niet gemeld. De meeste vrouwen losse seksuele intimidatie op door weg te gaan. Schaamte speelt hierbij een rol. Het probleem wordt vooral zichtbaar als een man uit de horeca wordt gezet, omdat hij vrouwen lastigvalt.

Zowel autochtone jongeren, als jongeren met een migratieachtergrond maken zich schuldig aan seksuele intimidatie. Maar beveiligings- en horecaprofessionals vinden het extra lastig om plegers met een migratieachtergrond aan te spreken op dergelijk gedrag, omdat ze vrezen voor beschuldiging van discriminatie. Met als gevolg dat sommige beveiligers zich terughoudend opstellen bij seksueel grensoverschrijdend gedrag door iemand met een migratie-achtergrond.

2.4 ONDERMIJNING EN GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

De impact van ondermijnende criminaliteit op het uitgaansleven kan zeer groot zijn, al is de exacte impact niet duidelijk.

OMG's worden weliswaar steeds vaker verboden door de rechter, maar zijn nog steeds aanwezig, ook in het uitgaansgebied. Door het colorverbod zijn ze nu niet meer voor iedereen zichtbaar. Evengoed worden bekende leden van deze OMG's wel herkend, ook door het uitgaanspubliek. Dit kan intimiderend werken en de sfeer negatief beïnvloeden. Door de verminderde zichtbaarheid is nieuwe aanwas van deze clubs straks niet meer in beeld bij de veiligheidsprofessionals. Dat maakt het lastiger om te anticiperen en op te treden.

Er zijn aanwijzingen van inmenging met georganiseerde criminaliteit bij specifieke horecagelegenheden. In één gemeente heeft de georganiseerde criminaliteit nagenoeg alle horeca overgenomen. Hierdoor blijft het

[3] Op 9 december 2019 heeft de staatssecretaris van VWS Blokhuis aangekondigd dat hij een verbod wil op lachgas voor recreatief gebruik.

publiek weg en bloedt het uitgaansleven er dood. Het is echter moeilijk om deze horeca aan te pakken, omdat ze voor zo min mogelijk overlast in de buurt zorgen en gewiekst omgaan met controles.

Een andere trend die zich waarschijnlijk vooral in de Randstad voordoet, is dat leden van criminele drugsbendes het uitgaansleven gebruiken om hun status te verhogen. Deze bendes gaan met zichtbaar grote hoeveelheden contant geld, alcohol en drugs op stap. Op sommige jongeren gaat daar een grote aantrekkingskracht vanuit. Maar ook buiten de Randstad is drugscriminaliteit veelvuldig aanwezig in het uitgaansleven. Het is een snelle manier van geld verdienen. Daarmee is het een groot risico voor kwetsbare jongere doelgroepen.

Daarnaast zijn er afgelopen jaren steeds meer nachtelijke beschietingen en worden er steeds vaker explosieven gevonden, ook bij de horeca. Doorgaans leidt dit alleen tot schade en zijn er geen gewonden. Het heeft echter wel zijn weerslag op het uitgaansleven. In sommige gemeenten zorgt zo'n incident automatisch voor een (tijdelijke) sluiting van de zaak. Dat heeft een grote impact op de ondernemer zelf, maar ook op de omliggende horeca en het publiek dat deze zaak doorgaans bezoekt.

2.5 OVERIGE TRENDS EN VEILIGHEIDSPROBLEMEN

De volgende veiligheidsproblemen vallen de jongeren en professionals op:

- Volgens jongeren hoort het naar huis gaan ook bij een avond uit. Vrouwen uit landelijke regio's voelen zich op de terugweg vaak onveilig.
- Enkele professionals benoemen zakkenrollen als probleem. De meldkamer van cameratoezicht herkent de zakkenrollers en volgt ze. Dat zorgt ervoor dat de daders buiten het horecaconcentratiegebied en uit zicht van camera's opereren en mensen rollen die later in de nacht dronken naar huis gaan.
- Daarnaast wordt ID-fraude aangestipt met de waarschuwing dat er tegenwoordig professionele nep-ID bewijzen worden gemaakt die lastig van echt te onderscheiden zijn. Jongeren vermoeden dat veel beveiligers niet weten dat je op je 17^{e} al je rijbewijs kan halen: rijbewijzen worden niet goed gecontroleerd.

Daarnaast zijn er maatschappelijke trends die ook doorwerken in het uitgaansleven:

- Terreurdreiging, van extreem groupie-gedrag tot dreiging van terroristische organisaties, is een reëel probleem in het uitgaansleven.
- Er worden meer verwarde personen gesignaleerd in het uitgaansleven. Het is echter niet duidelijk of er meer verwarde personen zijn, of dat er tegenwoordig meer op gelet wordt. Hun onvoorspelbaar gedrag kan voor onrust zorgen, overlast geven en tot escalatie leiden. Maar omdat diegene geen strafbaar gedrag vertoont, is het voor autoriteiten lastig om in te grijpen.
- Gebrek aan ontzag voor publieke ambtsdragers: professionals ervaren het sinds een aantal jaar als een groot probleem dat het uitgaanspubliek geen ontzag meer heeft voor toezichthouders.

3 RESULTATEN: LOKALE AANPAK EN BEHOEFTEN

In dit hoofdstuk beschrijven we wat de ervaringen van de jongeren en professionals zijn met de aanpak van onveiligheid in het uitgaansleven en de behoeften die zij hierbij hebben.

Het uitgaansbeleid is in Nederland op veel verschillende manieren georganiseerd. Waar in de ene gemeente al jaren sprake is van intensieve samenwerking tussen gemeente en publieke en private partijen, komt dit elders pas net van de grond. Deze verschillen hebben vanzelfsprekend hun weerslag in de praktijk.

3.1 LOKAAL BELEID: ERVARINGEN EN BEHOEFTEN

Goed doordacht beleid en een solide organisatie vormen de basis van een veilig uitgaansklimaat. De betrokkenen zijn van mening dat doorgaans de juiste beleidskeuzes worden gemaakt. Niettemin signaleren ze een aantal kwetsbaarheden in dit beleid. Die lichten we hierna één voor één toe.

Samenwerking nog niet overal goed geregeld

Nagenoeg alle uitgaansgebieden en gemeenten zijn tegenwoordig doordrongen van het belang van samenwerking, al is de ene daarin al duidelijk verder dan de andere. Dit krijgt zijn beslag in de manier waarop het uitgaansbeleid gestalte krijgt: hoe langer de samenwerkingstraditie, des te steviger deze vaak is. Een enkeling geeft aan dat het verplichten van samenwerking nog niet zo gek is. Ook kan volgens betrokkenen een standaardprotocol of richtlijn waarin de samenwerking tussen horeca, beveiliging en publieke veiligheidspartners geregeld is, van meerwaarde zijn.

Ook op landelijk niveau kan de samenwerking op veilig uitgaan verbeterd worden, aldus een aantal van onze gesprekspartners. Er zijn meerdere ministeries actief in de aanpak van onveiligheid in het uitgaansleven. Zo hebben zowel het ministerie van VWS, als het ministerie van JenV momenteel drugs als aandachtspunt. Het ministerie van VWS vanuit het belang van volksgezondheid, JenV vanuit veiligheidsbelang. Beide met het doel om (de normalisering van) drugsgebruik tegen te gaan. Gezamenlijk optrekken naar landelijke, dan wel lokale partijen wordt in dergelijke gevallen belangrijk gevonden om fragmentatie in het beleid te voorkomen.

Onvoldoende aandacht voor preventie

De minachting van jongeren ten aanzien van publieke ambtsdragers is een recente ontwikkeling die gesprekspartners veel zorgen baart. Hetzelfde geldt voor de normalisering van het drugsgebruik onder jongeren.

Gemeenten doen er volgens onze gesprekspartners dan ook verstandig aan te investeren in preventie. Dit kan door een stevige positie voor het jongerenwerk, maar bijvoorbeeld ook met voorlichting over de gevaren van drugsgebruik en de bejegening van ambtsdragers. “We moeten met jongeren in gesprek over wat normaal gedrag is.” Ook ouders moeten hierbij worden betrokken. “Het is geen uitzondering dat een ouder het opneemt voor zijn zoon of dochter als deze door een agent wordt berispt. Vader of moeder doet er in een dergelijk geval soms zelfs nog een schepje bovenop”.

Ontbreken van een lange termijnvisie

Betrokkenen zijn van mening dat gemeenten niet altijd voldoende oog hebben voor de lange termijn. Er zijn voorbeelden van gemeenteafdelingen Handhaving – die o.a. handhaven op de DHW en milieuwetgeving - die vooral oog hebben voor het laaghangend fruit en minder voor de lange termijn-gevolgen van hun ingrijpen voor het uitgaansgebied. Daarnaast wordt er tegenwoordig vaker gebruik gemaakt van bestuurlijke maatregelen en burgemeestersbevoegdheden. Denk aan gebiedsverboden, preventief fouilleren, maar

bijvoorbeeld ook het tijdelijk sluiten van horeca na herhaald geweld en/of een handgranaat aan de deurklink. Een tijdelijke sluiting raakt horecaondernemers naar eigen zeggen dusdanig hard, dat ze er niet meer bovenop komen. Is dat wel het geval, dan is de relatie geschaad. Maar er zijn volgens onze gesprekspartners ook gemeenten die vaker gebruik kunnen maken van hun bestuurlijke bevoegdheden in de aanpak van malafide horeca. Daarom is een lange termijn visie essentieel. Een visie waarbij veel wordt geïnvesteerd in de relatie met stakeholders, omdat dat op de lange termijn het beste effect sorteert.

Een lange termijn visie is bovendien essentieel voor uitgaansbeleid dat toekomstbestendig is. Het uitgaansleven en de problemen die spelen veranderen voortdurend. Problemen die nu vooral in de grote steden spelen, gaan we volgens betrokkenen straks ook elders in het land zien. Veranderingen en nieuwe trends die elkaar steeds sneller opvolgen vragen om alertheid, continuïteit en een goede samenwerking, ook op de langere termijn. De huidige samenwerking is teveel afhankelijk van een paar personen: valt er iemand weg, dan stort de aanpak als een kaartenhuis in elkaar.

Capaciteitsvermindering politie
De politiecapaciteit tijdens uitgaansavonden is in veel gemeenten de laatste jaren aanzienlijk verminderd. Hierdoor is het niet altijd mogelijk direct ter plaatse te zijn bij (sluimerende) incidenten. Gemeenten vangen dit deels op door de inzet van boa's en sus-teams[4] die meestal bestaan uit particuliere beveiligers.

De komst van sus-teams wordt gezien als een goede ontwikkeling, maar kent ook een keerzijde. De sussende rol helpt erger voorkomen. Maar omdat ze een deel van de (preventieve) politietaken 'waarnemen' zonder dezelfde bevoegdheden, ontstaat er een veiligheidsrisico als geweld escaleert.
Bijkomend effect van verminderde politiecapaciteit is bovendien dat de politie minder ziet en daardoor minder registreert. Gevolg is dat een probleem minder hoog op de beleidsagenda komt en inteert op budget en capaciteit.

3.2 LOKALE PRAKTIJK: ERVARINGEN EN BEHOEFTEN

Over het algemeen zijn de praktijkprofessionals en horecaondernemers positief over de manier waarop hun collega's te werk gaan en met hen samenwerken. En ook jongeren zijn door de bank genomen te spreken over het optreden van veiligheidsprofessionals. Cameratoezicht geeft de jongeren daarbij een extra gevoel van veiligheid. Wel is er een aantal zaken dat de aandacht verdient.

Samenwerken in de praktijk soms nog lastig
Professionals die werken in een uitgaansgebied met een stevige operationele samenwerkingstraditie zijn hier doorgaans erg over te spreken. Zij zijn van mening dat dit een positieve invloed heeft op de veiligheid tijdens het uitgaan. Maar er zijn ook gebieden waar de samenwerking nog niet goed van de grond komt, of waar de afspraken er weliswaar liggen, maar niet alle partijen die nakomen vanwege bijvoorbeeld capaciteitsgebrek. Gezamenlijke trainingen en oefeningen worden als belangrijke voorwaarden gezien om vertrouwen tussen de verschillende veiligheidsprofessionals te creëren en inzicht te verkrijgen in elkaars manier van werken. Volgens betrokkenen is het dan ook belangrijk om daarin te investeren.

Kennis professionals van uitgaansgebied vaak onvoldoende
Het is voor gemeenten en politie vaak steeds minder zichtbaar wie de *good guys* en wie de *bad guys* zijn in het uitgaansgebied, omdat veel zware criminaliteit steeds vaker buiten het zicht plaatsvindt. Tegelijkertijd gebruikt de 'brave burger' tegenwoordig schaamteloos *out in the open* (hard)drugs. Ook de uitbaters van de horeca staan niet altijd even goed op het netvlies bij de gemeente en politie. Dat heeft voor een deel te maken met de steeds geringer wordende aanwezigheid in de wijk.
De operationeel experts en horeca-coördinator van de politie hebben een belangrijke spilfunctie. Zij kennen het gebied, de horecaondernemers en het publiek. Zij moeten deze kennis overdragen naar de dienstdoende

[4] In de praktijk hebben deze teams diverse namen: nachtwachten, hosts, horecastewards, sus-wachten, sfeerbeheer etc.

agenten en beveiligers. Betrokkenen zien investeren in deze functionaris en in een warme overdacht bij wisseling van personen als essentieel voor het behoud van kennis en ervaring.

Terughoudendheid particuliere beveiligers
Het gegeven dat sus-teams niet altijd gedekt worden door politie maakt dat deze hun werk naar eigen zeggen niet altijd naar behoren kunnen uitvoeren. In de praktijk kan dit betekenen dat ze veroorzakers van geweld wegsturen, in plaats van aanhouden in afwachting van de politie. Bovendien zijn deze functionarissen niet altijd voldoende toegerust om de-escalerend en preventief te kunnen optreden. Dat geldt overigens ook voor boa's. Betrokkenen zijn dan ook unaniem van mening dat er tijdens uitgaansavonden minimaal twee agenten aanwezig moeten zijn.

De terughoudendheid in ingrijpen sluit aan bij wat de jongeren signaleren. Jongeren geven aan dat leeftijdsgenoten die een onveilige situatie veroorzaken uit de horecazaak worden gezet. Vervolgens gaan ze buiten verder. Horeca- en beveiligingspersoneel zouden zich meer verantwoordelijk moeten voelen voor de situatie en het probleem niet naar buiten moeten verplaatsen, vinden de jongeren. Ook zouden jongeren zich graag meer uitgenodigd voelen om op beveiligingspersoneel af te stappen als er iets speelt. Volgens jongeren maakt de vaak wat ontoegankelijke uitstraling dit lastig. De beveiligingsbranche is zich hiervan bewust en streeft een meer open en proactieve houding van beveiligingspersoneel na. "Een jonge vrouw bijvoorbeeld, die met neergeslagen ogen naar buiten gaat, moet je als beveiliger niet laten doorlopen maar actief benaderen met de vraag wat er aan de hand is", aldus een vertegenwoordiger van de beveiligingsbranche. "In de toekomst gaan we hier dan ook nog meer op trainen".

Kwetsbare positie particulier beveiligers
De handelingsverlegenheid van beveiligingspersoneel staat volgens de gesprekspartners niet op zichzelf, maar heeft onder meer te maken met de toegenomen agressie en het geweld jegens de beroepsgroep. "Het publiek weet vaak precies hoe ver ze kan gaan en wat een portier wel en niet mag. Daar maken ze misbruik van", aldus een van de beveiligers die wij spraken. Er zijn ook beveiligers die om die reden minder snel de politie inschakelen, omdat ze bang zijn dat ze worden aangeklaagd. Bij incidenten waarbij personen met een migrantenachtergrond betrokken zijn, zijn veel beveiligers nog eens extra op hun hoede, omdat ze de schijn van discriminatie willen voorkomen. Ook situaties waarbij beveiligers vrouwen die voor overlast zorgen buiten moeten zetten, zijn voor beveiligers lastig. Omdat ze het risico lopen om te worden beschuldigd van seksuele intimidatie jegens deze vrouwen. Bodycams worden dan gezien als een welkome aanvulling. Vanwege de preventieve werking die ervan uit gaat en vanwege het bewijsmateriaal dat ze leveren als een situatie escaleert.

Betrokkenen zijn geen van allen van mening dat taken en bevoegdheden van particulier beveiligers moeten worden uitgebreid. Wel ziet de particuliere beveiliging graag een versterking van haar rechtspositie, vergelijkbaar met die van publieke ambtsdragers. Wat een dergelijke positie nog in de weg lijkt te staan is het feit dat de horecabeveiligingsbranche nog niet over de hele linie het vertrouwen van de lokale overheid heeft. Om dit te ondervangen zouden bij het verstrekken van een horecavergunning eisen kunnen worden gesteld aan het beveiligingsbedrijf dat de eigenaar inhuurt. De meest voordehand liggende eis is dat het beveiligingsbedrijf beschikt over het Keurmerk Horecabeveiliging van de Nederlandse Veiligheidsbranche (NVB) en/of het Kwaliteitslabel Beveiliging Evenementen Horeca van de Vereniging Beveiligingsorganisaties Nederland (VBeNL).

Handhaving door horeca niet altijd voldoende en objectief
Een deel van de jongeren vindt dat de leeftijdscontrole beter moet, omdat veel minderjarige jongeren in de horeca alcohol consumeren. Overigens is niet overal sprake van overtreding van de Drank- en Horecawet. Er zijn ook jongeren die juist een hele strikte handhaving ervaren. Er zijn dus grote verschillen. Hoe beter je het personeel kent, hoe eenvoudiger het is om binnen te komen, is de ervaring van de jongeren. Omdat de leeftijdscontrole dan minder strikt wordt gehanteerd.

Volgens de jongeren wordt ook het rookverbod niet overal voldoende gehandhaafd. Jongeren geven aan dat niet alleen meeroken, maar ook het risico op brandwonden hierbij een probleem vormt.

4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Deze quickscan heeft tot doel inzicht te krijgen in de nieuwe fenomenen in het uitgaansleven met betrekking tot onveiligheid, de aanpak en de behoeften die hierbij spelen. Hiervoor hebben wij gesproken met een beperkt aantal jongeren en professionals. Dit levert een eerste beeld op van de huidige uitdagingen in het uitgaansleven.

Hieronder beschrijven we de belangrijkste inzichten die het onderzoek heeft opgeleverd en doen we een aantal aanbevelingen hoe de behoeften van de jongeren en professionals in de praktijk vorm kunnen krijgen. Deze aanbevelingen bevinden zich zowel op landelijk, als op lokaal niveau:

- de aanbevelingen op lokaal niveau zijn bedoeld voor lokale professionals die actief zijn op gebied van veilig uitgaan.
- de aanbevelingen op landelijk niveau zouden door de landelijke overheid of landelijke organisaties nader onderzocht kunnen worden.

1. **Antwoord op minder politie en ernstiger geweld**

Preventief toezicht door de politie in het uitgaansleven staat onder druk: de (vaste) horecateams worden op steeds meer plaatsen verkleind, of verdwijnen geheel. Als motivatie wordt gegeven dat de incidenten afnemen. Maar ook de toenemende vergrijzing van het politiekorps heeft ermee te maken. De verwachting is dat komende jaren het spanningsveld tussen vraag en aanbod nog verder zal toenemen.

Het gat in het preventief toezicht wordt momenteel opgevuld door de inzet van sus-teams. Maar zij kunnen nooit de taak van de politie overnemen en bij geweld ingrijpen zoals de politie doet. Alleen de aanwezigheid van sus-teams en noodhulp van politie wordt onwenselijk gevonden. Ook de politie zelf vindt dat ze aanwezig moeten zijn om incidenten te kunnen voorkomen en snel te handelen. Een goede samenwerking tussen alle toezichthouders in het uitgaansleven is daarom des te belangrijker.

Minder preventief politietoezicht leidt ertoe dat politie later ter plaatse is. Daardoor kan geweld verder escaleren en de ernst van geweld toenemen. Maar ook de toename van drugsgebruik, en daarnaast alcoholgebruik, worden gezien als oorzaak van ernstiger geweld. Daarbij wordt gewaarschuwd voor met name de combinatie cocaïne en alcohol.

Uit cijfers van het CBS blijkt dat geweld over de hele linie afneemt. Professionals geven echter aan dat je rekening moet houden met het feit dat er minder wordt gezien en dus geregistreerd, omdat er minder politie is. Lagere cijfers betekenen dus niet automatisch dat er minder gebeurt.

Aanbevelingen

Landelijk:

Er is behoefte aan een landelijke visie of richtlijn voor de invulling van preventief toezicht nu de politie terugtreedt. Samen met gemeente, horeca en particuliere beveiliging kan hier nader invulling aan gegeven worden. Een suggestie is een *blue print* voor gebieden waar het toezicht en de onderlinge samenwerking momenteel minder goed geregeld is.

Lokaal:

- Het advies is om minimaal één (liefst vast) politiekoppel voor preventief toezicht in het uitgaansleven te handhaven, naast eventuele sus-teams.
- Het is wenselijk om lokaal beleid, prioriteiten en operationele inzet te baseren op meer dan alleen politiecijfers.

- Zorg voor een goede samenwerking en afstemming tussen politie en beveiliging, bijvoorbeeld door een gezamenlijke training te organiseren tussen politie, sus-team en portiers.

2. Nijpende positie van particuliere beveiliging aanpakken

Er wordt steeds meer een beroep gedaan op particuliere beveiligers voor toezicht in de openbare ruimte. Dit creëert op meerdere fronten een spanningsveld:

- Beveiligers zijn niet-overheidspersoneel met overheidstaken, zonder de bijbehorende rechtsbescherming en informatiepositie. Uitgaanspubliek is hiervan doordrongen, test de beveiligers en weet precies hoe ver ze kunnen gaan. Tegelijkertijd is er minder politie om op terug te vallen als een situatie escaleert. Dit kan voor handelingsverlegenheid zorgen bij de beveiliger.
- De beveiligingsbranche heeft nog niet over de hele linie het vertrouwen van de lokale overheid. Terwijl de branche en hun invloed op de openbare ruimte steeds groter worden.

De discussie over de positie van de beveiligingsbranche als toezichthouder (in de openbare ruimte) wordt al langer gevoerd. Ondertussen neemt de vraag naar particulier toezicht toe. Het is echter de vraag of beveiligers in de toekomst nog bereid zijn om in de frontlinie te staan met minder rugdekking.

Aanbevelingen

Landelijk:

Een visie op de inzet van beveiligers in de openbare ruimte en de samenwerking met politie hierbij op lokaal niveau, kan mogelijk helpen om deze positie te verstevigen. De invulling van taken en bevoegdheden van beveiligers in het buitenland kan daarbij als inspiratiebron dienen.

Lokaal:

De beschikbare keurmerken van de brancheorganisaties, die de kwaliteit van particuliere beveiligingsbedrijven monitoren, zouden meer ingezet kunnen worden. Bijvoorbeeld: de gemeente kan zo'n keurmerk voor een beveiligingsbedrijf verplicht stellen voor het verkrijgen van een horecavergunning.

3. Alcoholgebruik door meerderjarigen centraal

Alcohol is nog steeds het meest populaire middel onder het uitgaanspubliek. De startleeftijd voor alcohol schuift op, minderjarigen drinken minder. Maar meerderjarigen drinken nog steeds veel te veel.

Aanbevelingen

Landelijk en lokaal:

Het advies is om (meer) in te zetten op verstandig drinkgedrag bij de groep die wel mag drinken. In de alcoholopvoeding, bijvoorbeeld in de vorm van campagnes, zou een nieuwe standaard of norm neergezet kunnen worden. Al zullen er altijd jongeren zijn die de grenzen opzoeken en op zoek gaan naar (goedkope) alcohol. Waarschijnlijk zal pas op de langere termijn het effect goed zichtbaar worden.

Lokaal:

- Jongeren kunnen vaker ingezet worden voor preventie: jongeren die het leuk hebben zonder alcohol kunnen een rolmodel worden voor nieuw uitgaanspubliek.
- Er mag in meer gemeenten aandacht komen voor de aanpak van doorschenken in de horeca (en paracommercie). Blijf aandacht schenken aan indrinkplekken in de openbare ruimte.

4. Ongezeglijk uitgaanspubliek empathisch aanpakken

De afgelopen jaren is het lastiger geworden voor publieke ambtsdragers om uitgaanspubliek aan te spreken op hun gedrag en hun aanwijzingen op te laten volgen, bijvoorbeeld op het gebied van drugsgebruik. Volgens de deskundigen in ons onderzoek zijn opvoeding en ouders in een vroeg stadium betrekken bij de aanpak de belangrijkste ingrediënten om deze trend te keren.

Aanbevelingen
Landelijk en lokaal:

- Het advies is om in het optreden van toezichthouders naar jongeren toe, naast een harde, autoritaire benadering, ook vroegtijdig het gesprek met jongeren aan te gaan en in hen in te leven. Jongeren lijken tegenwoordig minder gevoelig te zijn voor autoriteit. Op die manier sluit je met je bejegening aan bij het uitgaanspubliek.
- Jongeren die overwegen om drugs te gebruiken, kun je wijzen op de gevaren ervan, zowel in het gebruik, als de omstandigheden waaronder deze drugs worden geproduceerd en gedistribueerd.
- Wanneer een jongere slachtoffer is geworden van een overdosis, kan dit grote indruk maken op de directe omgeving (vrienden, familie, kennissen) en hen behoeden om dezelfde fout te maken. Ook de meldingsbereidheid kan toenemen als je iets van zeer dichtbij meemaakt. Er kan meer gebruik gemaakt worden van dit principe.
- Barpersoneel heeft een belangrijke en positieve voorbeeldrol naar het publiek. Het is belangrijk dat ze zich daar naar gedragen.
- Jongeren kunnen vaker ingezet worden voor preventie: jongeren die een leuke avond hebben zonder drugs, kunnen een rolmodel worden voor nieuw uitgaanspubliek.

5. Ondermijning: zichtbaar in het uitgaansleven

Ondermijnende criminaliteit manifesteert zich steeds meer in de maatschappij, ook in het uitgaansleven. OMG's en drugscriminaliteit spelen hierin een belangrijke rol. Het in beeld krijgen en houden van deze groepen is een belangrijke succesfactor bij de aanpak ervan. Zeker nu OMG's steeds meer anoniem aanwezig zijn in het openbare leven vanwege het verbod op deze clubs en het dragen van hun colors. Terugtredende politie in het uitgaansleven is een risicofactor: zij hebben een belangrijke taak om criminele organisaties in het uitgaansleven te identificeren, signaleren en aan te pakken.

Aanbevelingen

- Recent zijn er op landelijk, regionaal en lokaal niveau veel initiatieven opgezet om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan. Het uitgaansleven en de horeca als vindplaats van ondermijnende criminaliteit en als locatie waar kwetsbare jongeren worden geronseld voor (drugs)criminaliteit, zou daarin een plek moeten hebben.
- Het signaleren van OMG's en georganiseerde criminaliteit in horeca en het uitgaansleven is een gezamenlijke taak. De politie heeft hierin een belangrijke rol. Het is belangrijk om met gemeente, horeca en beveiliging af te stemmen hoe wordt omgegaan met vermoedens en signalen van ondermijnende criminaliteit in het uitgaansleven.

6. Gemeente: ook de lange termijn

De gemeente heeft diverse rollen ten aanzien van de horeca: de gemeente verleent de vergunning, handhaaft milieu- en alcoholwetgeving, de burgemeester heeft de bevoegdheid om een zaak (tijdelijk) te sluiten en de gemeente is samenwerkingspartner van de horeca en regisseur in veilig uitgaan. Gemeenten gaan verschillend met deze diversiteit aan rollen om. Daarbij ontbreekt het soms aan een lange-termijn-visie: zo grijpen sommige gemeenten snel naar bestuurlijke maatregelen, zonder eerst het gesprek met de horecazaak aan te gaan. Of er worden kort na elkaar handhavingscontroles uitgevoerd waarbij een ondernemer veel boetes tegelijk kan krijgen. Op de korte termijn bereik je daarmee misschien je doel, maar op de lange termijn kan de relatie met de horeca geschaad worden. Andere gemeenten zouden juist meer gebruik kunnen maken van deze maatregelen voor malafide horeca om de relatie met de bonafide horeca goed te houden. Een en ander vraagt om een afgewogen visie voor de lange termijn. Een dergelijke visie draagt bij aan een gemeente als betrouwbare PPS-partner.

Aanbevelingen
Landelijk
Het verkennen van de mogelijkheden voor een voorbeeld of richtlijn voor gemeenten voor het omgaan met de diverse gemeentelijke rollen.

Lokaal
- Het advies is om als gemeente vroegtijdig in gesprek te gaan met de horeca, ook (of juist) als er geen problemen zijn.
- Het is raadzaam dat een gemeenteambtenaar het uitgaansgebied en de horeca ook tijdens uitgaanstijden bezoekt. Zo maak je nader kennis met het werkgebied en kun je op basis daarvan een goed oordeel vormen hierover.
- Het is wenselijk dat een gemeente de visie op de inzet van handhaving en bestuurlijke maatregelen in het uitgaansleven ontwikkelt in samenhang met de samenwerkingsrelatie met horeca en regierol op veilig uitgaan.
- Eventueel kunnen binnen de gemeente de taken handhaving en veilig uitgaan gesplitst worden om (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen. Handhaving ligt doorgaans bij de afdeling toezicht en handhaving, veilig uitgaan bij openbare orde en veiligheid. Wanneer handhaving en OOV bij één persoon zijn belegd, dan zou de regie op veilig uitgaan bijvoorbeeld bij afdeling Economische Zaken belegd kunnen worden. Een goede afstemming en samenwerking tussen de afdelingen is daarbij erg belangrijk.
- Het is belangrijk dat de horecavisie van gemeenten over de gewenste ontwikkeling in de spreiding, de hoeveelheid en het type horeca in een gemeente, gekoppeld is aan het lokale veilig uitgaansbeleid.

7. Samenwerken: onveiligheid is nooit het probleem van de ander
Een effectieve aanpak van criminaliteit en onveiligheid in het uitgaansleven is alleen mogelijk als gemeente, horeca, beveiliging en politie samenwerken. Veilig uitgaan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid richting uitgaanspubliek en omwonenden. Start in een zo vroeg mogelijk stadium met samenwerken, overleggen en het maken van afspraken.
Lokale samenwerking is in een aantal gevallen afhankelijk van een paar personen die veel kennis en expertise in huis hebben: dat maakt de lokale samenwerking en de aanpak kwetsbaar.

Ook op landelijk niveau is samenwerking op veilig uitgaan belangrijk: er zijn meerdere ministeries actief in de aanpak van onveiligheid in het uitgaansleven. Gezamenlijk optrekken naar landelijke en lokale partijen is belangrijk om fragmentatie in het beleid te voorkomen.

Aanbevelingen
Landelijk:
- Het is wenselijk dat bij de ontwikkeling van landelijk beleid, dat raakt aan veiligheid in het uitgaansleven, de betrokken ministeries samen optrekken en afstemmen. Het aanbod voor en het beroep dat wordt gedaan op gemeente, politie, horeca en horecabeveiliging kan daarbij centraal staan.
- De mogelijkheden voor een standaardprotocol of richtlijn, waarin de (operationele) samenwerking tussen horeca, beveiliging en publieke veiligheidspartners geregeld is, zou nader onderzocht kunnen worden.

Lokaal:
- Er kan overwogen worden om samenwerking, op lokaal niveau dan wel operationeel niveau, verplicht te stellen.

- Elkaar kennen is in samenwerkingsrelaties essentieel. Daarom is het belangrijk om vroegtijdig te beginnen met samenwerken, een relatie opbouwen en afspraken maken, ook (of juist) als er geen problemen zijn.
- Het is belangrijk om de expertise op gebied van veilig uitgaan op lokaal niveau te behouden: de ervaring en kennis van de professionals die al jarenlang aanwezig zijn in het veld mogen gekoesterd worden. De zorg voor goede overdracht is daarbij essentieel.

8. Positief uitgaanspubliek en horeca als beschermende factor

De afgelopen jaren lag de nadruk vooral op de aanpak van onruststokers in het uitgaanspubliek en lastige horeca. Binding houden met de 'positieve stapper' en goedwillende horeca is echter ook belangrijk. Veiligheid is niet alleen de afwezigheid van overlast, criminaliteit en risicofactoren, maar ook de versterking van de factoren die de veiligheid beschermen. In de gezondheidszorg is dit een veelgebruikt onderscheid om met problemen om te gaan. In de veiligheidssector is een kentering zichtbaar met de toenemende populariteit van 'nudging', waarbij goed gedrag gemakkelijker wordt gemaakt en ongewenst gedrag moeilijker. Deze strategie zou een nog groter aandeel in het veilig uitgaansbeleid kunnen krijgen.

Aanbevelingen

Lokaal:

- Jongeren kunnen vaker ingezet worden voor preventie: jongeren die het leuk hebben zonder alcohol en drugs kunnen een rolmodel worden voor nieuw uitgaanspubliek.
- Het advies is om te investeren in de relatie met goedwillende stakeholders:
    - Het positieve uitgaanspubliek en hun aandeel in de veiligheid en de goede sfeer kan meer aandacht krijgen. Op die manier bekrachtig je het positieve gedrag van de stapper. Er zijn veel voorbeelden hiervan in de gezondheidszorg en in de toepassing van 'nudging'.
    - Een bonus-malus systeem voor de horeca kan helpen om goed gedrag te belonen en daarnaast ongewenst gedrag te bestraffen.

9. Blijf investeren in preventie

In het verlengde van het investeren in beschermende factoren in het uitgaansleven, is het advies ook om in te blijven zetten op preventie. Er zijn tal van (preventieve) instrumenten die gemeenten, politie, horeca en beveiligers kunnen inzetten, maak daar gebruik van. Incident-gestuurde preventie zou daarbij effectief kunnen zijn: per type incident bijpassende maatregelen en interventies, en de bijbehorende actoren inzetten.

Aanbevelingen

Landelijk:

Het CCV heeft een overzicht aan bestaande maatregelen (best practicies en innovatie) in de vorm van de Keuzewijzer Veilig Uitgaan. De keuzewijzer zou doorontwikkeld kunnen worden om preventieve maatregelen voor nieuwe veiligheidsproblemen in het uitgaansleven een overzichtelijk podium te geven. Denk aan maatregelen voor de aanpak van lachgas, seksuele intimidatie, drugscriminaliteit, etc.

Lokaal:

Het is belangrijk dat lokale partijen (nog meer en blijven) inzetten op preventieve maatregelen in het uitgaansleven.

BIJLAGE 1 GESPREKSPARTNERS

Het CCV heeft in de periode oktober – november 2019 gesproken met onderstaande professionals.

- Tony den Blanken — PPS Security / Nederlandse Veiligheidsbranche
- Trees van den Broeck — Nederlandse Veiligheidsbranche
- Marianne Cense — Rutgers
- Mark Corporaal — Blij Zwolle
- Flip Gooskens — Café Philip (Tilburg)
- Querine Hoejenbos — Koninklijke Horeca Nederland
- Peter Hoes — Alpha Security / Vereniging Beveiligingsorganisaties Nederland
- Cocky Kester — Gemeente Almere
- Roy Kommer — SA-INT Security
- Jos Kuppens — Bureau Beke
- Mohamed Mejdoubi — MEION / stichting Veilige Steden
- Pink van Nieuwburg — Gemeente Sittard-Geleen
- Aukje Sannen — Trimbos-instituut
- Remco Theulen — SfeerBeheer Groep
- Joyce Veenvliet — Nationale Politie (Arnhem)
- Rob Verhoeven — Nationale Politie (Breda)
- Emile Vermeulen — Nationale Politie
- Richard van de Vijver — Nationale Politie (Eindhoven)
- Karin van Woudenberg — Gemeente Delft
- Marco Zwanenburg — Nationale Politie (Dordrecht)

Tevens is de VNG geconsulteerd hoe om te gaan met de diverse rollen die de gemeente heeft ten aanzien van de horeca.

BIJLAGE 2 SAMENVATTING RAPPORT TEAMALERT

In opdracht van het CCV voerde TeamAlert in de zomer van 2019 een quickscan uit onder jongeren naar nieuwe fenomenen in veilig uitgaan. Om een beter beeld te krijgen van wat er aan nieuwe ontwikkelingen speelt, werd door middel van focusgroepen antwoord gegeven op de vraag: “welke nieuwe fenomenen spelen er volgens de jongeren in het reguliere uitgaan?”

Het onderzoek
Het antwoord op bovenstaande vraag is door middel van twee verschillende onderzoeken achterhaald. Allereerst is in focusgroepen het gesprek aangegaan met 26 jongeren. Onder leiding van een gedragsonderzoeker werd in een groepsgesprek achterhaald wat jongeren in stedelijke en in landelijke gebieden tijdens het uitgaan meemaken. De nadruk lag hierbij op welke nieuwe fenomenen er volgens hen spelen.

Vervolgens zijn de belangrijkste inzichten in een korte vragenlijst aan 280 jongeren voorgelegd. De resultaten zijn hieronder kort weergegeven en in de rapportage in detail uitgewerkt.

Drukte
Jongeren geven aan het te druk te vinden in horecazaken. Volgens jongeren zorgt de drukte voor irritaties wat uiteindelijk kan leiden tot ruzie en incidenten. De drukte is de afgelopen tijd volgens de helft van de jongeren gelijk gebleven en volgens een derde van de jongeren toegenomen.

Incidenten en ingrijpen
Jongeren zien vooral kleine incidenten om zich heen. Opstootjes zouden met name ontstaan tussen groepen mannen. Grote incidenten, gedefinieerd als opstootjes met wapens en/of waar ingrijpen door hulpdiensten nodig is, komen volgens jongeren minder voor dan kleine incidenten. Tegelijkertijd komen ook de grote incidenten volgens jongeren wel voor. De afgelopen jaren zou het aantal grote incidenten niet zijn afgenomen, maar door de jaren volgens een derde van de jongeren gelijk zijn gebleven en volgens een kwart van de jongeren zijn toegenomen.

Over het algemeen zijn jongeren tevreden over het ingrijpen van veiligheidsprofessionals. Wel zou de beveiliging meer verantwoordelijkheid mogen nemen voor wat er buiten op straat gebeurt en zou de uitstraling vriendelijker mogen. Daarnaast geven jongeren aan dat de leeftijdscontrole niet overal goed gehandhaafd wordt en dat het kennen van horecapersoneel veel invloed heeft op hoe iemand wordt behandeld.

Naar huis
Het naar huis fietsen hoort voor jongeren bij de avond uit. Voor vrouwen uit landelijke gebieden voelt dit moment vaak als onveilig.

Seksuele intimidatie
Veel jongeren, met name vrouwen, komen in aanraking met seksuele intimidatie. Ook dit is de laatste jaren niet afgenomen, volgens een derde van de jongeren is het voorkomen van seksuele intimidatie gelijk gebleven en volgens een kwart van de jongeren zijn toegenomen.

Middelen
Alcohol is volgens jongeren het populairste middel. Jongeren geven aan dat drugs de laatste jaren steeds meer geaccepteerd zijn en er steeds meer mensen drugs gebruiken. Met name lachgas, pure MDMA, designer

drugs en xtc zijn populair en in opkomst. Jongeren geven aan dat drugs meer op festivals gebruikt worden en dat tijdens het reguliere uitgaan alcohol populair is. Hoewel niet alle jongeren met drogering te maken hebben, is dit wel een thema dat speelt. Drogering is volgens een kwart van de jongeren toegenomen de laatste tijd.

Colofon

Projectcoördinatie
Marjolijn van Hest

Fotografie
Shutterstock

© het CCV, december 2019

CCV **centrum** voor **criminaliteitspreventie** en **veiligheid**

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) is een onafhankelijke stichting die partijen en veiligheidsprofessionals helpt om Nederland veiliger en leefbaarder te maken.

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
Churchilllaan 11, 3527 GV Utrecht
Postbus 14069, 3508 SC Utrecht

T (030) 751 67 00
E info@hetccv.nl
I www.hetccv.nl